

Mottagare
Regionstyrelsen

Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2024

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att fördela 2024 års verksamhetsstöd till kulturorganisationer enligt förslag.

Sammanfattning

Inför 2024 har kulturlivet till stor del återhämtat sig från pandemin men står nu inför utmaningar med ökande kostnader i samhället. Totalt sökt belopp inför 2024 är 10 102 750 kr. Inför 2024 års fördelning av stöd till kulturorganisationer har en indexuppräknings skett på tre procent, motsvarande 175 770 kr, vilket gör att det totalt finns 6 035 000 kr att fördela. Indexuppräknings har äskats i Mål och budget 2024-2026 ärende RS2023/7 baserat på det ökade kostnadsläget i samhället och med pandemin i färskt minne.

Ställningstaganden har gjorts i tre delar. Det första är förslaget att säkerställa ett ökat stöd till Stiftelsen Körbärgården pedagogik. Det andra är hur ökningen kan finansieras och det tredje är konsekvenserna det får för andra aktörer. Av totalt 44 sökande föreslås 25 aktörer beviljas samma summa som för 2023, en aktör föreslås en avsevärd ökning och en aktör en större sänkning. Inga nya kulturorganisationer har kunnat tas in i fördelningen.

Stiftelsen Körbärgården pedagogik står inför att upphöra med sin verksamhet i samband med att initiativtagarna Marita och Jon Jonsson drar sig tillbaka. En ökning av stödet föreslås, från 153 000 kr till 494 000 kr. Innan utbetalning kan ske ska stiftelsen ha insänt giltiga avtal mellan stiftelsen och familjen. Dessa ska reglera nyttjande av konst och hyra av fastigheter.

Verksamheten har sökt 700 000 kr och bedömningen är att förstärkning bör ske i förhållande till (utställnings)verksamhetens överlevnad och för att kunna göra insatser för att kunna ta in personal. Möjliggörande av ytterligare stöd bedöms i nuläget inte som aktuellt och som alltför påfrestande i förhållande till det övriga kulturlivets behov. För att öka stöd till Stiftelsen Körbärgården pedagogik har en analys av övriga stödmottagarnas ekonomiska situation gjorts.

Sänkning föreslås för Visby internationella tonsättarcentrum med 69 400 kr vilket får konsekvensen att verksamhetens arbete med utåtriktade aktiviteter och generell utveckling av verksamheten drabbas. Det finns även en risk för sänkning av det statliga stödet. Tonsättarcentrum är den aktör som tilldelas högst stöd av alla kulturorganisationer och är en aktör inom det starka musikområdet på Gotland. Aktören Teaterambulansen och Romateatern produktion AB har inför 2024 inte lämnat in någon ansökan utan anger att verksamheterna tar paus, vilket även innebär att 95 600 kr frigörs.

Den treprocentiga uppräknings som skett i fördelningen fördelas i förslaget till Körsbärgården vilket innebär att andra kulturorganisationer kvarstår på samma stödnivå som för 2023 (förutom VICC). Bedömningen är att det är bättre att finansiera en ökning av stödet till Körsbärgården genom indexuppräknings än att göra ytterligare sänkningar för fler aktörer.

Fördelningen har gjorts med hänsyn till det svagare bildkonstområdet. Konsekvensen för den aktör som drabbas av sänkningar bedöms vägas upp av att Stiftelsen Körsbärgården pedagogik kan fortsätta med sin verksamhet. Fördelningen är föreslagen till förmån för en aktör som verkar i glesbygd.

Ärendebeskrivning

För att kulturorganisationer med sin mångfald av olika verksamheter ska få en stabilitet över tid är Region Gotlands verksamhetsstöd viktiga. För ett flertal av de sökande är ett stöd avgörande för att komma i fråga för andra exempelvis statliga stöd. Många av de kulturorganisationer som erhåller verksamhetsstöd erhåller därför ofta flera andra stöd.

Inför 2024 har kulturlivet efter pandemin att hantera utmaningarna med de generella kostnadsökningarna i samhället. Inför 2024 finns heller inga krisstöd att tillgå. Totalt sökbelopp inför 2024 är i 10 102 750 kr. Inför årets fördelning har en indexuppräknings skett på tre procent motsvarande 175 770 kr, vilket innebär att det totalt finns 6 035 000 kr att fördela.

Indexuppräknings har äskats i Mål och budget 2024-2026 ärende RS2023/7 baserat på det ökade kostnadsläget i samhället och med pandemin i färskt minne.

Totalt 27 aktörer av 44 sökande beviljas medel i förslaget nedan. Inga nya sökande har kunnat tas in i fördelningen. Stöden fördelas enligt följande:

Sökande	Sökt belopp 2024	Beviljat stöd 2023	Förslag till fördelning 2024
Bläse kalkbruks intresseförening	190 000 kr	92 000 kr	92 000 kr
Burs Hembygdsförening (NY)	30 550 kr	ej sökt	0 kr
Folkets bio Visby	200 000 kr	102 000 kr	102 000 kr
Fröjel Hbf	10 000 kr	0 kr	0 kr
Fårö Hembygdsförening	40 000 kr	15 300 kr	15 300 kr
Föreningen Gotlandståget	100 000 kr	24 500 kr	24 500 kr
Föreningen Kulturhistoriska Museet i Bunge	97 000 kr	40 800 kr	40 800 kr
Föreningen Träibatn	10 000 kr	0 kr	0 kr
Gotlands Bildningsförbund	300 000 kr	0 kr	0 kr
Gotlands Försvarsmuseum	25 000 kr	10 200 kr	10 200 kr
Gotlands hembygdsförbund	92 000 kr	92 000 kr	92 000 kr
Gotlands Kulturrum	420 000 kr	86 700 kr	86 700 kr
Gotlands läns Hemslöjdsförbund	120 000 kr	0 kr	0 kr
Gotlands Sinfonietta	50 000 kr	0 kr	0 kr
Gotlands Tonsättarskola	450 000 kr	408 000 kr	408 000 kr
Gotländska Folkdansare	30 000 kr	0 kr	0 kr
Gotländska Konsthantverkare och Formgivare	80 000 kr	81 600 kr	81 600 kr
Grafikgruppen Visby	130 000 kr	30 600 kr	30 600 kr
Isak Mozard -Biograf Savannen	50 000 kr	ej sökt	0 kr
Konstfrämjandet Gotland	230 000 kr	ej sökt	0 kr
Konstföreningen Apoteket (Ars Gotlandica)	45 700 kr	0 kr	0 kr
Kulturförening Balans i Fokus	375 000 kr	51 000 kr	51 000 kr
Kulturföreningen ROXY	700 000 kr	510 000 kr	510 000 kr
Kuno-Kulturförening Norra Gotland	450 000 kr	51 000 kr	51 000 kr
Lojsta slotts hembygdsförening	30 000 kr	0 kr	0 kr
Musikaliska sällskapet i Visby	50 000 kr	36 000 kr	36 000 kr
Nordret teaterförening en del av Riksteatern	210 000 kr	51 000 kr	51 000 kr
Norra Gotlands Folkdansgille	15 000 kr	0 kr	0 kr
NyCirkus Gotland ek. för.	100 000 kr	0 kr	0 kr
Riksteatern Gotland	30 000 kr	10 500 kr	10 500 kr
Romateatern Produktion AB	0 kr	30 600 kr	0 kr
Stiftelsen körsbärgården pedagogik	700 000 kr	153 000 kr	494 000 kr
Sudrets teaterförening en del av Riksteatern	100 000 kr	51 000 kr	51 000 kr
Svensk Form Gotland	70 000 kr	0 kr	0 kr
Teaterambulansen	0 kr	65 000 kr	0 kr
Teater Unga Roma	130 000 kr	102 000 kr	102 000 kr
Textil Gotland	50 000 kr	0 kr	0 kr
Visby allmänna sångförening	30 000 kr	10 200 kr	10 200 kr
Visby Folkdansgille	10 000 kr	0 kr	0 kr
Vår Lilla Planet	72 500 kr	0 kr	0 kr
Visby Internationella Tonsättarcentrum	1 200 000 kr	1 071 000 kr	1 001 600 kr
Baltic Art Center	750 000 kr	612 000 kr	612 000 kr
Östersjöns författar- och översättarcentrum	550 000 kr	439 000 kr	439 000 kr
Medeltidsveckan	400 000 kr	408 000 kr	408 000 kr
Bergmancenter	400 000 kr	408 000 kr	408 000 kr
Bungemuseet	800 000 kr	816 000 kr	816 000 kr
	9 922 750 kr		6 035 000 kr

Dominerande i fördelningen är verksamheter inom kulturarvs- och musikområdet. Svaga områden i stödformen är dans- och slöjd- och formområdet. De svaga områdena kunde stöttas under pandemin med tillfälliga förstärkningar. För samtliga aktörer förutom två föreslås ett stöd på samma nivå som 2023 (inklusive de avtalsbundna aktörerna Bergmancenter på Fårö, Bungemuseet AB och Medeltidsveckan).

Stiftelsen Körsbärgården pedagogik föreslås en omfattande ökning av stödet så att den totalt erhåller 494 000 kr. Stiftelsen verkar för den privatägda konsthallen i Sundre på södra Gotland som funnits i mer än 10 år. Förutom utställningar och visningar av konst har även litterära sammankomster, digitala visningar av ateljésamtal och konstnärssamtal genomförts. Det finns även en ideell vänförening med cirka 270 medlemmar knutna till konsthallen. Verksamheten uppger cirka 20 000 besökare årligen, varav cirka 40% besöker konsthallen och resten caféet, trädgården och skulpturparken. Verksamheten har under minst sex års tid finansierats till stor del av projektmedel för den pedagogiska verksamheten, medel som nu är slut. Inför 2024 har Marita och Jon Jonsson, ägare av Körsbärgården, aviserat att de drar sig tillbaka, vilket föranlett att stiftelsen söker ökat stöd för bland annat att kunna anställa ny personal som kan driva konsthallen vidare. Verksamheten har tidigare kunnat hålla öppet från påsk till slutet av september och resten av åren på begäran. Verksamheten har 2023 nominerats till årets besöksmål.

Inför 2023 tilldelades verksamheten ett tillfälligt förstärkt verksamhetsstöd på 250 000 kr för att kunna göra en översyn över hur de bäst skulle kunna organisera verksamheternas olika delar - uppdelade mellan familjen Jonsson (och deras enkla bolag), stiftelsen och vänföreningen. Översynen visar upp Körsbärgårdens olika delar och pekar på olika scenarion för verksamheten framåt - i bolagsform eller stiftelseform (se bilaga 2-4). Årets ansökan visar att man gjort valet att låta stiftelsen förbli huvudman för verksamheten med vänföreningen som nära samarbetspart. Familjens bolag med extern drift av caféet, fastigheter och konsten, förblir familjens egen verksamhet. Om förslag till ökning av stödet beslutas avses avtal upprättas mellan familjen och stiftelsen som reglerar nyttjandet av konst och hyra av fastigheter.

För att möjliggöra ett ökat stöd till Körsbärgården föreslås den totala uppräkningsen på tre procent till alla kulturorganisationer tillfalla Stiftelsen Körsbärgården pedagogik, liksom det uteblivna stödet till Teaterambulansen och Romateatern produktion AB (som pausar sin verksamhet och ej sökt stöd för 2024). Dessutom föreslås en sänkning av stöd till Visby internationella tonsättarcentrum med 69 400 kr. Förändringar enligt förslaget innebär således;

Organisation	Förslag 2024 tkr	Beviljat 2023 tkr
Stiftelsen Körsbärgården Pedagogik	494	153
Teaterambulansen	0	65
Romateatern produktion AB	0	31
VICC - Tonsättarcentrum	1001	1071

Innevarande år är det första efter pandemin då krisstöd inte fördelas. Ett antal verksamhetsstödmottagare som tillfälligt kunnat utveckla verksamhet får nu avslag, exempelvis Textil Gotland, Gotlands läns hemslöjdsförening, Gotlands bildningsförbund och Svensk Form Gotland. De tillfälliga krisstöden fördelades även bland annat till befintliga verksamhetsstödmottagare som Körsbärgården, Balans i Fokus, de tre internationella centren samt de tre avtalsbundna aktörerna.

Bedömning

Stiftelsen Körsbärgården pedagogik föreslås en omfattande ökning av stödet så att den totalt erhåller 494 000 kr. Verksamheten, lokaliserad i glesbygden Sundre, är beroende av ytterligare stöd för att överleva då Marita och Jon Jonsson nu lämnar över verksamheten till stiftelsen. Verksamheten är angelägen för konstområdet och kulturen på Gotland och innebär också en möjlighet för gotländska konstnärer att kunna ställas ut. Utbetalning sker när nyttjandeavtal kring konsten samt ett hyresavtal upprättas kring de lokaler som stiftelsen behöver hyra av familjen. Avtalen ska skickas in senast 31 mars 2024.

Stiftelsen har sökt 700 000 kr och hävdar att detta är vad som krävs för att kunna fortsätta med verksamheten. Bedömningen är att förstärkning bör ske främst i förhållande till utställningsverksamhetens överlevnad och i en mindre omfattning än verksamheten själv vill genomföra. Fler finansieringskällor än Region Gotlands krävs för en långsiktig hållbarhet. Möjliggörande av ytterligare stöd till Körsbärgården bedöms dessutom i nuläget som alltför påfrestande i förhållande till det övriga kulturlivets behov.

Det utökade stödet kan säkerställa att utställningsverksamheten kan leva vidare och att tid kan läggas på att söka ytterligare finansiering. Med en avsevärd höjning av stödet ökar förutsättningarna för att även locka annan finansiering.

Den treprocentiga uppräkningsökningen av stödet till kulturorganisationer behövs för att finansiera ökningen av stödet till Körsbärgården och innebär att övriga kulturorganisationer får kvarstå på samma stödnivå som för 2023. Detta innebär i praktiken en sänkning av stödet i förhållande till pris- och löneökningar som samhället står inför, men bedömningen är ändå att det är bättre att finansiera en ökning av stödet till Körsbärgården genom indexuppräkning än att till exempel sänka stödet för fler aktörer.

Visby internationella tonsättarcentrum (VICC) är en av de stödmottagare som bedöms klara av en sänkning utan att verksamheten hotas och är även den stödmottagare som har högst stöd inom fördelningen. VICC har lämnat in en konsekvensanalys av nedskärningen, som pekar på uteblivna möjligheter att arbeta med utåtriktad verksamhet och utveckling av verksamheten. Risk kan även finnas för en neddragning av statliga bidrag, då regeringen aviserat minskning av ram för stödet för internationellt utbyte. Men risken för statlig nedskärning bedöms ändå som lägre än risken för att Körsbärgården tvingas lägga ner.

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Angelica Andersson-Fihn
Avdelningschef Kultur- och fritid

Bilaga

Stiftelsen Körsbärgården pedagogik.